

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ЛИСТАТА ЗА ИЗМЕНА НА ЛИСТАТА НА СПЕЦИФИЧНИ ОБВРСКИ И ДИСЦИПЛИНИ ЗА ДОМАШНА РЕГУЛАТИВА ВО УСЛУГИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Листата за измена на Листата на специфични обврски и Дисциплини за домашна регулатива во услугите,
што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 24 јуни 2025 година.

Бр. 08-3605/1
24 јуни 2025 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Гордана Сиљановска-Давкова, с.р.

Претседател на Собранието
на Република Северна
Македонија,
Африм Гаши, с.р.

ЗАКОН ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ЛИСТАТА ЗА ИЗМЕНА НА ЛИСТАТА НА СПЕЦИФИЧНИ ОБВРСКИ И ДИСЦИПЛИНИ ЗА ДОМАШНА РЕГУЛАТИВА ВО УСЛУГИТЕ

Член 1

Се ратификува Листата за измена на Листата на специфични обврски и Дисциплини за домашна регулатива во услугите, усвоена од Светската трговска организација, на 25 јануари 2024 година.

Член 2

Листата од членот 1 од овој закон, во оригинал на англиски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

SCHEDULE ON MODIFICATION OF SCHEDULE OF SPECIFIC COMMITMENTS

Modes of supply:		(1) Cross-border	(2) Consumption abroad	(3) Commercial presence	(4) Presence of natural persons
Sector or Sub-sector		Limitations on Market Access	Limitations on National Treatment	Additional Commitments	
I. HORIZONTAL COMMITMENTS					
ALL SECTORS INCLUDED IN THIS SCHEDULE					The Republic of North Macedonia undertakes as additional commitments the attached "Disciplines on Services Domestic Regulation" for all sectors included in this schedule, except for financial services.
II. SECTOR SPECIFIC COMMITMENTS					
7. FINANCIAL SERVICES					The Republic of North Macedonia undertakes as additional commitments the attached "Alternative Disciplines on Services Domestic Regulation for Financial Services" for financial services sectors included in this schedule.

DISCIPLINES ON SERVICES DOMESTIC REGULATION**Scope of the Disciplines**

1. These disciplines apply to measures by Members relating to licensing requirements and procedures, qualification requirements and procedures, and technical standards affecting trade in services.
2. These disciplines do not apply to any terms, limitations, conditions, or qualifications set out in a Member's Schedule pursuant to Articles XVI or XVII of the Agreement.
3. For the purpose of these disciplines, "authorization" means the permission to supply a service, resulting from a procedure to which an applicant must adhere in order to demonstrate compliance with licensing requirements, qualification requirements, or technical standards.

Submission of Applications

4. Each Member shall, to the extent practicable, avoid requiring an applicant to approach more than one competent authority for each application for authorization. If a service is within the jurisdiction of multiple competent authorities, multiple applications for authorization may be required.

Application Timeframes

5. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities to the extent practicable permit submission of an application at any time throughout the year.¹ If a specific time period for applying exists, the Member shall ensure that the competent authorities allow a reasonable period for the submission of an application.

Electronic Applications and Acceptance of Copies

6. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities:
 - (a) taking into account their competing priorities and resource constraints, endeavour to accept applications in electronic format; and
 - (b) accept copies of documents, that are authenticated in accordance with the Member's domestic laws and regulations, in place of original documents, unless the competent authorities require original documents to protect the integrity of the authorization process.

Processing of Applications

7. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities:
 - (a) to the extent practicable, provide an indicative timeframe for processing of an application;
 - (b) at the request of the applicant, provide without undue delay information concerning the status of the application;
 - (c) to the extent practicable, ascertain without undue delay the completeness of an application for processing under the Member's domestic laws and regulations;

¹ Competent authorities are not required to start considering applications outside of their official working hours and working days.

- (d) if they consider an application complete for processing under the Member's domestic laws and regulations,² within a reasonable period of time after the submission of the application ensure that:
- i. the processing of the application is completed; and
 - ii. the applicant is informed of the decision concerning the application,³ to the extent possible in writing;⁴
- (e) if they consider an application incomplete for processing under the Member's domestic laws and regulations, within a reasonable period of time, to the extent practicable:
- (i) inform the applicant that the application is incomplete;
 - (ii) at the request of the applicant, identify the additional information required to complete the application, or otherwise provide guidance on why the application is considered incomplete; and
 - (iii) provide the applicant with the opportunity⁵ to provide the additional information that is required to complete the application;
- however, if none of the above is practicable, and the application is rejected due to incompleteness, ensure that they so inform the applicant within a reasonable period of time; and
- (f) if an application is rejected, to the extent possible, either upon their own initiative or upon request of the applicant, inform the applicant of the reasons for rejection and, if applicable, the procedures for resubmission of an application; an applicant should not be prevented from submitting another application⁶ solely on the basis of a previously rejected application.
8. The competent authorities of a Member shall ensure that authorization, once granted, enters into effect without undue delay, subject to applicable terms and conditions.⁷

Fees

9. Each Member shall ensure that the authorization fees⁸ charged by its competent authorities are reasonable, transparent, based on authority set out in a measure, and do not in themselves restrict the supply of the relevant service.

Assessment of Qualifications

10. If a Member requires an examination for authorization for the supply of a service, that Member shall ensure that its competent authorities schedule such an examination at reasonably frequent intervals and provide a reasonable period of time to enable applicants to request to take the examination. Having regard to the cost, administrative burden, and the integrity of the procedures involved, Members are encouraged to accept requests in electronic format to take such examinations, and to consider, to the extent practicable, the use of electronic means in other aspects of examination processes.

² Competent authorities may require that all information is submitted in a specified format to consider it "complete for processing".

³ Competent authorities may meet this requirement by informing an applicant in advance in writing, including through a published measure, that lack of response after a specified period of time from the date of submission of an application indicates acceptance of the application or rejection of the application.

⁴ "In writing" may include in electronic form.

⁵ Such opportunity does not require a competent authority to provide extensions of deadlines.

⁶ Competent authorities may require that the content of such an application has been revised.

⁷ Competent authorities are not responsible for delays due to reasons outside their competence.

⁸ Authorization fees do not include fees for the use of natural resources, payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

Recognition

11. Where professional bodies of Members are mutually interested in establishing dialogues on issues relating to recognition of professional qualifications, licensing or registration, the relevant Members should consider supporting the dialogue of those bodies where requested and appropriate.

Independence

12. If a Member adopts or maintains measures relating to the authorization for the supply of a service, the Member shall ensure that its competent authorities reach and administer their decisions in a manner independent from any supplier of the service for which authorization is required.⁹

Publication and Information available

13. If a Member requires authorization for the supply of a service, further to Article III of the Agreement, the Member shall promptly publish,¹⁰ or otherwise make publicly available in writing, the information necessary for service suppliers or persons seeking to supply a service to comply with the requirements and procedures for obtaining, maintaining, amending and renewing such authorization. Such information shall include, *inter alia*, where it exists:

- (a) the requirements and procedures;
- (b) contact information of relevant competent authorities;
- (c) fees;
- (d) technical standards;
- (e) procedures for appeal or review of decisions concerning applications;
- (f) procedures for monitoring or enforcing compliance with the terms and conditions of licenses or qualifications;
- (g) opportunities for public involvement, such as through hearings or comments; and
- (h) indicative timeframes for processing of an application.

Opportunity to Comment and Information before Entry into Force

14. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member¹¹ shall publish in advance:
 - (a) its laws and regulations of general application it proposes to adopt in relation to matters falling within the scope of paragraph 1 of this Section; or
 - (b) documents that provide sufficient details about such a possible new law or regulation to allow interested persons and other Members to assess whether and how their interests might be significantly affected.
15. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member is encouraged to apply paragraph 14 of this Section to procedures and

⁹ For greater certainty, this provision does not mandate a particular administrative structure; it refers to the decision-making process and administering of decisions.

¹⁰ For purposes of these disciplines, "publish" means to include in an official publication, such as an official journal, or on an official website. Members are encouraged to consolidate electronic publications into a single portal.

¹¹ Paragraphs 14 to 17 of this Section recognize that Members have different systems to consult interested persons and other Members on certain measures before their adoption, and that the alternatives set out in paragraph 14 of this Section reflect different legal systems.

administrative rulings of general application it proposes to adopt in relation to matters falling within the scope of paragraph 1 of this Section.

16. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member shall provide interested persons and other Members a reasonable opportunity to comment on such proposed measures or documents published under paragraphs 14 or 15 of this Section.
17. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member shall consider comments received under paragraph 16 of this Section.¹²
18. In publishing a law or regulation referred to in paragraph 14 (a) of this Section, or in advance of such publication, to the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, a Member is encouraged to explain the purpose and rationale of the law or regulation.
19. Each Member shall, to the extent practicable, endeavour to allow reasonable time between publication of the text of a law or regulation referred to in paragraph 14 (a) of this Section and the date on which service suppliers must comply with the law or regulation.

Enquiry Points

20. Each Member shall maintain or establish appropriate mechanisms for responding to enquiries from service suppliers or persons seeking to supply a service regarding the measures referred to in paragraph 1 of this Section.¹³ A Member may choose to address such enquiries through either the enquiry and contact points established under Articles III and IV of the Agreement or any other mechanisms as appropriate.

Technical Standards

21. Each Member shall encourage its competent authorities, when adopting technical standards, to adopt technical standards developed through open and transparent processes, and shall encourage any body, including relevant international organizations,¹⁴ designated to develop technical standards to use open and transparent processes.

Development of Measures

22. If a Member adopts or maintains measures relating to the authorization for the supply of a service, the Member shall ensure that:
 - (a) such measures are based on objective and transparent criteria;¹⁵
 - (b) the procedures are impartial, and that the procedures are adequate for applicants to demonstrate whether they meet the requirements, if such requirements exist;
 - (c) the procedures do not in themselves unjustifiably prevent the fulfilment of requirements; and
 - (d) such measures do not discriminate between men and women.¹⁶

¹² This provision is without prejudice to the final decision of a Member that adopts or maintains any measure for authorization for the supply of a service.

¹³ It is understood that resource constraints may be a factor in determining whether a mechanism for responding to enquiries is appropriate.

¹⁴ The term "relevant international organizations" refers to international bodies whose membership is open to the relevant bodies of at least all Members of the WTO.

¹⁵ Such criteria may include, *inter alia*, competence and the ability to supply a service, including to do so in a manner consistent with a Member's regulatory requirements, such as health and environmental requirements. Competent authorities may assess the weight to be given to each criterion.

¹⁶ Differential treatment that is reasonable and objective, and aims to achieve a legitimate purpose, and adoption by Members of temporary special measures aimed at accelerating de facto equality between men and women, shall not be considered discrimination for the purposes of this provision.

ALTERNATIVE DISCIPLINES ON SERVICES DOMESTIC
REGULATION FOR FINANCIAL SERVICES

Scope

1. These disciplines apply to measures by Members relating to licensing requirements and procedures, and qualification requirements and procedures affecting trade in financial services, as defined in the GATS Annex on Financial Services.
2. These disciplines do not apply to any terms, limitations, conditions, or qualifications set out in a Member's Schedule pursuant to Articles XVI or XVII of the Agreement.
3. For the purpose of these disciplines, "authorization" means the permission to supply a service, resulting from a procedure to which an applicant must adhere in order to demonstrate compliance with licensing requirements, or qualification requirements.

Application Timeframes

4. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities to the extent practicable permit submission of an application at any time throughout the year.¹⁷ If a specific time period for applying exists, the Member shall ensure that the competent authorities allow a reasonable period for the submission of an application.

Electronic Applications and Acceptance of Copies

5. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities:
 - (a) taking into account their competing priorities and resource constraints, endeavour to accept applications in electronic format; and
 - (b) accept copies of documents, that are authenticated in accordance with the Member's domestic laws and regulations, in place of original documents, unless the competent authorities require original documents to protect the integrity of the authorization process.

Processing of Applications

6. If a Member requires authorization for the supply of a service, it shall ensure that its competent authorities:
 - (a) to the extent practicable, provide an indicative timeframe for processing of an application;
 - (b) at the request of the applicant, provide without undue delay information concerning the status of the application;
 - (c) to the extent practicable, ascertain without undue delay the completeness of an application for processing under the Member's domestic laws and regulations;
 - (d) if they consider an application complete for processing under the Member's domestic laws and regulations,¹⁸ within a reasonable period of time after the submission of the application ensure that:
 - (i) the processing of the application is completed; and

¹⁷ Competent authorities are not required to start considering applications outside of their official working hours and working days.

¹⁸ Competent authorities may require that all information is submitted in a specified format to consider it "complete for processing".

- (ii) the applicant is informed of the decision concerning the application,¹⁹ to the extent possible in writing;²⁰
- (e) if they consider an application incomplete for processing under the Member's domestic laws and regulations, within a reasonable period of time, to the extent practicable:
 - (i) inform the applicant that the application is incomplete;
 - (ii) at the request of the applicant, identify the additional information required to complete the application, or otherwise provide guidance on why the application is considered incomplete; and
 - (iii) provide the applicant with the opportunity²¹ to provide the additional information that is required to complete the application;

however, if none of the above is practicable, and the application is rejected due to incompleteness, ensure that they so inform the applicant within a reasonable period of time; and

- (f) if an application is rejected, to the extent practicable, either upon their own initiative or upon request of the applicant, inform the applicant of the reasons for rejection and, if applicable, the procedures for resubmission of an application; an applicant should not be prevented from submitting another application²² solely on the basis that an application had been previously rejected.
7. The competent authorities of a Member shall ensure that authorization, once granted, enters into effect without undue delay, subject to applicable terms and conditions.²³

Fees

8. Each Member shall ensure that its competent authorities, with respect to authorization fees²⁴ they charge, provide applicants with a schedule of fees or information on how fee amounts are determined.

Assessment of Qualifications

9. If a Member requires an examination for authorization for the supply of a service, that Member shall ensure that its competent authorities schedule such an examination at reasonably frequent intervals and provide a reasonable period of time to enable applicants to request to take the examination. Having regard to the cost, administrative burden, and the integrity of the procedures involved, Members are encouraged to accept requests in electronic format to take such examinations, and to consider, to the extent practicable, the use of electronic means in other aspects of examination processes.

Independence

10. If a Member adopts or maintains measures relating to the authorization for the supply of a service, the Member shall ensure that its competent authorities reach and administer their decisions in a manner independent from any supplier of the service for which authorization is required.²⁵

¹⁹ Competent authorities may meet this requirement by informing an applicant in advance in writing, including through a published measure, that lack of response after a specified period of time from the date of submission of an application indicates acceptance of the application or rejection of the application.

²⁰ "In writing" may include in electronic form.

²¹ Such opportunity does not require a competent authority to provide extensions of deadlines.

²² Competent authorities may require that the content of such an application has been revised.

²³ Competent authorities are not responsible for delays due to reasons outside their competence.

²⁴ Authorization fees do not include fees for the use of natural resources, payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

²⁵ For greater certainty, this provision does not mandate a particular administrative structure; it refers to the decision-making process and administering of decisions.

Publication and Information available

11. If a Member requires authorization for the supply of a service, further to Article III of the Agreement and paragraphs 6 and 8 of this Section, the Member shall promptly publish,²⁶ or otherwise make publicly available in writing the information necessary for service suppliers or persons seeking to supply a service to comply with the requirements and procedures for obtaining, maintaining, amending and renewing such authorization. Such information shall include, *inter alia*, where it exists:
- (a) the requirements and procedures;
 - (b) contact information of relevant competent authorities;
 - (c) procedures for appeal or review of decisions concerning applications;
 - (d) procedures for monitoring or enforcing compliance with the terms and conditions of licenses or qualifications; and
 - (e) opportunities for public involvement, such as through hearings or comments.

Opportunity to Comment and Information before Entry into Force

12. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member²⁷ shall publish in advance:
- (a) its laws and regulations of general application it proposes to adopt in relation to matters falling within the scope of paragraph 1 of this Section; or
 - (b) documents that provide sufficient details about such a possible new law or regulation to allow interested persons and other Members to assess whether and how their interests might be significantly affected.
13. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member is encouraged to apply paragraph 12 of this Section to procedures and administrative rulings of general application it proposes to adopt in relation to matters falling within the scope of paragraph 1.
14. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member shall provide interested persons and other Members a reasonable opportunity to comment on such proposed measures or documents published under paragraphs 12 or 13 of this Section.
15. To the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, each Member shall consider comments received under paragraph 14 of this Section.²⁸
16. In publishing a law or regulation referred to in paragraph 12 (a) of this Section, or in advance of such publication, to the extent practicable and in a manner consistent with its legal system for adopting measures, a Member is encouraged to explain the purpose and rationale of the law or regulation.
17. Each Member shall, to the extent practicable, endeavour to allow reasonable time between publication of the text of a law or regulation referred to in paragraph 12 (a) of this Section and the date on which service suppliers must comply with the law or regulation.

²⁶ For purposes of these disciplines, "publish" means to include in an official publication, such as an official journal, or on an official website. Members are encouraged to consolidate electronic publications into a single portal.

²⁷ Paragraphs 12 to 15 of this Section recognize that Members have different systems to consult interested persons and other Members on certain measures before their adoption, and that the alternatives set out in paragraph 12 of this Section reflect different legal systems.

²⁸ This provision is without prejudice to the final decision of a Member that adopts or maintains any measure for authorization for the supply of a service.

Enquiry Points

18. Each Member shall maintain or establish appropriate mechanisms for responding to enquiries from service suppliers or persons seeking to supply a service regarding the measures referred to in paragraph 1 of this Section.²⁹ A Member may choose to address such enquiries through either the enquiry and contact points established under Articles III and IV of the Agreement or any other mechanisms as appropriate.

Development of Measures

19. If a Member adopts or maintains measures relating to the authorization for the supply of a service, the Member shall ensure that:
- (a) such measures are based on objective and transparent criteria;³⁰
 - (b) the procedures are impartial, and that the procedures are adequate for applicants to demonstrate whether they meet the requirements, if such requirements exist;
 - (c) the procedures do not in themselves unjustifiably prevent fulfilment of requirements; and
 - (d) such measures do not discriminate between men and women.³¹
-

²⁹ It is understood that resource constraints may be a factor in determining whether a mechanism for responding to enquiries is appropriate.

³⁰ Such criteria may include, *inter alia*, competence and the ability to supply a service, including to do so in a manner consistent with a Member's regulatory requirements. Competent authorities may assess the weight to be given to each criterion.

³¹ Differential treatment that is reasonable and objective, and aims to achieve a legitimate purpose, and adoption by Members of temporary special measures aimed at accelerating de facto equality between men and women, shall not be considered discrimination for the purposes of this provision.

**Листа за измена на
Листата на специфични обврски**

Начин на давање:		(1) Прекугранично давање	(2) Користење во странство	(3) Комерцијално присуство	(4) Присуство на физички лица
Сектор или подсектор	Ограничување на пристапот на пазарот	Ограничување на националниот третман	Дополнителни обврски		
I. ХОРИЗОНТАЛНИ ОБВРСКИ					
СИТЕ СЕКТОРИ ВКЛУЧЕНИ ВО ОВАА ЛИСТА			Република Северна Македонија ги презема како дополнителни обврски приложените „Дисциплини за домашна регулатива во услугите“ за сите сектори вклучени во оваа листа, освен за финансиски услуги.		
II. ОБВРСКИ ВО СПЕЦИФИЧЕН СЕКТОР					
7. ФИНАНСИСКИ УСЛУГИ			Република Северна Македонија ги презема како дополнителни обврски приложените „Алтернативните дисциплини за домашна регулатива во услугите“ за секторите на финансиски услуги вклучени во оваа листа.		

ДИСЦИПЛИНИ ЗА ДОМАШНА РЕГУЛАТИВА ВО УСЛУГИТЕ

Опфат на дисциплините

1. Овие дисциплини ги применуваат земјите-членки на мерки кои се однесуваат на барања и процедури за лиценцирање, барања и процедури за квалификација и технички стандарди кои влијаат на трговијата со услуги.
2. Овие дисциплини не се применуваат во било кои термини, ограничувања, услови или квалификации наведени во Листата на земјите-членки, во согласност со членовите XVI или XVII на Спогодбата.
3. За целите на овие дисциплини, „овластување“ значи дозвола за давање услуга, која произлегува од процедура до која подносителот на барање мора да се придржува за да покаже усогласеност со барањата за лиценцирање, барањата за квалификација или техничките стандарди.

Поднесување на апликации

4. Секоја земја-членка, колку што е тоа возможно, ќе избегнува да бара од подносителот на барање да се обрати до повеќе од еден надлежен орган за секое барање за овластување. Ако услугата е во надлежност на повеќе надлежни органи, може да бара повеќе апликации за овластување.

Временски рамки за апликација

5. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи, колку што е тоа возможно, да дозволат поднесување на барање во секое време во текот на годината.¹ Ако постои одреден временски период за аплицирање, земјата-членка ќе обезбеди надлежните органи да дозволат разумен период за поднесување на барање.

Електронски апликации и прифаќање на копии

6. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи, да:
 - (а) ги земаат во предвид нивните конкуренти приоритети и ограничувања на ресурси, настојувајќи да ги прифаќаат апликациите во електронска форма; и

¹ Од надлежните органи не се бара да започнат да ги разгледуваат апликациите надвор од нивното официјално работно време и работни денови.

(б) прифаќаат копии од документи во замена на оригинални документи, кои се заверени во согласност со домашните прописи и регулативи на земјата-членка, освен ако надлежните органи бараат оригинални документи за заштита на интегритетот во процесот на овластување.

Обработка на апликации

7. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи:

(а) да обезбедат индикативна временска рамка, колку што е тоа возможно, за обработка на апликација;

(б) на барање на подносителот на барање, да обезбедат информација за статусот на апликацијата без непотребно одлагање;

(в) да утврдат комплетност на апликацијата, колку што е тоа возможно, за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка, без непотребно одлагање;

(г) ако сметаат дека апликацијата е комплетна за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка² во разумен временски период по поднесување на апликацијата, ќе овозможат дека:

(i) обработката на апликацијата е завршена; и

(ii) подносителот на барањето е информиран за одлуката во врска со апликацијата³, ако е можно во писмена форма⁴;

(д) ако сметаат дека апликацијата е некомплетна за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка, во разумен временски период, колку што е тоа возможно:

(i) ќе го информираат подносителот на барањето дека апликацијата е некомплетна;

(ii) на барање на подносителот на барањето ќе утврдат дополнителни информации кои се потребни за комплетирање на апликацијата или на друг начин ќе известат зошто апликацијата се смета за нецелосна; и

²Надлежните органи може да бараат сите информации да се достават во одреден формат за да се сметаат „комплетни за обработка“.

³ Надлежните органи може да го исполнат ова барање со претходно писмено информирање на барателот, вклучително и преку објавување, со тоа што недостаток на одговор по одреден временски период од датумот на поднесувањето на барање укажува на прифаќање на барањето или отфрлање на барањето

⁴ Во писмена форма“ може да вклучи и во електронска форма.

(iii) ќе обезбедат⁵ на подносителот на барање да обезбеди дополнителни информации што се потребни за комплетирање на апликацијата;

Сепак, ако ништо од горенаведеното не е возможно, и апликацијата е одбиена поради некомплетност, за тоа со сигурност да се информира подносителот на барање во разумен временски период; и

(f) ако барањето е одбиено, колку што е возможно, по сопствена иницијатива или на барање на подносителот, да се информира подносителот за причините за одбивањето и, ако е применливо, за процедурите за повторно поднесување на апликација; подносителот на барање не треба да биде спречен да поднесе друга апликација⁶ само врз основа на претходно одбиена апликација.

8. Надлежните органи на земја-членка ќе обезбедат дека еднаш стекнато овластување ќе постане ефективно без непотребно одлагање, по исполнување на важечките термини и услови.⁷

Надоместоци

8. Секоја земја-членка ќе обезбеди дека надоместоците за овластување⁸ што се наплаќаат од надлежните органи, се разумни, транспарентни, засновани на овластувања утврдени во мерка, и сами по себе не го ограничуваат снабдувањето со соодветната услуга.

Оценка на квалификации

9. Ако земја-членка бара проверка на овластување за давање на услуга, таа земја-членка ќе обезбеди нејзините надлежни органи во почести разумни интервали да закажуваат проверки и ќе обезбедат на подносителите на барањето во разумен временски период да се овозможи да побараат проверка. Имајќи ги предвид трошоците, административниот товар и интегритетот на вклучените процедури, земјите-членки се охрабруваат да прифатат барања за проверка во електронски форма и да се има во предвид, колку што е возможно, употреба на електронски средства во други аспекти на процесите за проверка.

Препознавање

11. Кога професионални тела на земји-членки се меѓусебно заинтересирани за воспоставување дијалог за прашања поврзани со признавање на професионални

⁵ Таквата можност не бара од надлежен орган да обезбеди продолжување на роковите.

⁶ Надлежните органи може да бараат содржината на таквата апликација да се ревидира.

⁷ Надлежните органи не се одговорни за доцнење поради причини кои се надвор од нивна надлежност.

⁸ Надоместоците за овластување не вклучува надоместоци за користење на природни ресурси, плаќања за аукции, тендери или други недискриминаторни средства за доделување на концесии, или задолжителни придонеси за обезбедување на универзална услуга.

квалификации, лиценцирање или регистрација, релевантните земји-членки треба да го поддржат дијалогот на тие тела кога се бара и е соодветно.

Независност

12. Ако некоја земја-членка усвои или одржува мерки во врска со овластувањата за давање услуги, земјата-членка ќе обезбеди нејзините надлежни органи да ги донесат и да ги администрираат нивните одлуки на начин независен од кој било давател на услуга за која е потребно овластување.⁹

Објавување и достапност на информации

13. Ако земја-членка бара овластување за давање на услуга, во согласност со член III од Спогодбата, земјата-членка веднаш ќе објави,¹⁰ или на друг начин во писмена форма јавно ќе ги објави информациите кои се потребни за даватели на услуги или лицата кои бараат да обезбедат услуга, усогласени со барањата и процедурите за добивање, одржување, изменување и обновување на таквото овластување. Таквите информации вклучуваат, *inter alia*, онаму каде што постојат:

- (а) барања и процедури;
- (б) информации за контакт на релевантните надлежни органи;
- (в) надоместоци;
- (г) технички стандарди;
- (д) процедури за жалба или ревизија на одлуките во врска со апликациите;
- (ф) процедури за следење или спроведување на усогласеност со термините и услови за дозволи или квалификации;
- (е) можности за вклучување на јавноста преку јавна расправа или коментари; и
- (ж) индикативни временски рамки за обработка на апликација.

⁹ За поголема сигурност, оваа одредба не наложува одредена административна структура; се однесува на процесот на одлучување и администрирање на одлуките.

¹⁰ За целите на овие дисциплини, „објавување“ значи да се вклучи во официјална објава, како што е службен весник или официјална веб-страница. Земјите-членки се охрабруваат да ги консолидираат електронските објавувања во единствен портал.

Можност за коментарање и информации пред стапување во сила

14. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка¹¹ ќе објавува однапред:

(а) закони и прописи за општа примена со кои се предлага да се усвојат поврзани прашања кои спаѓаат во опфатот на став 1 од овој дел; или

(б) документи кои обезбедуваат доволно детали за можен нов закон или пропис за да им обезбеди на заинтересираните лица и другите земји-членки да проценат дали и како нивните интереси може да бидат значително засегнати.

15. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка се охрабрува да го примени ставот 14 од овој дел на процедури и административни постапки за општа примена што се предлага за усвојување, во однос на прашања кои спаѓаат во опсегот од став 1 на овој дел.

16. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка ќе обезбеди на заинтересирани лица и на други земји-членки разумна можност да коментираат за таквите предложени мерки или документи објавени според ставовите 14 или 15 од овој дел.

17. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка ќе ги земе предвид коментарите добиени според став 16 од овој дел.¹²

18. При објавување на закон или пропис наведени во став 14 (а) од овој дел, или пред таквото објавување, колку што е тоа возможно, и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, земјата-членка се охрабрува да ја објасни целта и намерата на законот или прописот.

19. Секоја земја-членка, колку што е тоа возможно, ќе настојува да обезбеди разумно време помеѓу објавување на текстот на закон или прописот наведено во став 14 (а) од овој дел и датумот кој мора давателите на услуги да го усогласат со законот или прописот.

Информативни тела

¹¹ Ставовите од 14 до 17 од овој дел препознаваат дека земјите-членки имаат различни системи за консултирање со заинтересирани лица и други членки за одредени мерки пред нивното усвојување и дека алтернативите утврдени во став 14 од овој дел одразуваат различни правни системи.

¹² Оваа одредба не е во спротивност со конечната одлука на земјите-членки која усвојува или применува која било мерка за овластување за вршење на услуга.

20. Секоја земја-членка ќе одржува или воспоставува соодветни механизми за да одговори на барања од даватели на услуги или лица кои бараат да обезбедат услуга во согласност со мерките наведени во став 1 од овој дел.¹³ Земја-членка може Земја-членка може да избере да одговори на таквите прашања преку информативни тела воспоставени според членовите III и IV од Спогодбата или други соодветно механизми.

Технички стандарди

21. Секоја земја-членка ќе ги охрабри своите надлежни органи, при усвојување на технички стандарди, преку отворени и транспарентни процеси да усвојат подготвени технички стандарди и ќе го охрабри секое тело, вклучително и релевантни меѓународни организации,¹⁴ кои се назначени да подготвуваат технички стандарди да користат отворени и транспарентни процеси.

Развој на мерки

22. Ако земја-членка усвои или одржува мерки во врска со овластувањето за давање на услуга, земјата-членка обезбедува дека:

- (а) таквите мерки се засноваат на објективни и транспарентни критериуми;¹⁵
- (б) процедурите се непристрасни и дека процедурите се соодветни за подносителите на барања да покажат дали ги исполнуваат условите, ако постојат такви барања;
- (в) процедурите сами по себе неоправдано не го спречуваат исполнувањето на барањата; и
- (г) таквите мерки не прават разлика меѓу мажи и жени.¹⁶

¹³ Разбирливо е дека ограничувањата на ресурси може да бидат фактор за одредување дали механизмот за одговор на барања е соодветен.

¹⁴ Терминот „релевантни меѓународни организации“ се однесува на меѓународни тела чие членство е отворено за релевантните тела за сите земји-членки на СТО.

¹⁵ Таквите критериуми може да вклучуваат, меѓу другото, компетентност и способност да обезбеди услуга, вклучително тоа да се прави на начин кое е во согласност со регулаторните барања на земја-членка, како што се здравствени и сколошки барања. Надлежните органи може да ја проценат тежината што треба да се даде на секој критериум.

¹⁶ Различен третман кој е разумен и објективен и има за цел земјите-членки да постигнат легитимност и усвојување на привремени посебни мерки насочени кон забрзување на еднаквост меѓу мажите и жените, нема да се смета за дискриминација на целите на оваа одредба.

АЛТЕРНАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ ЗА ДОМАШНА РЕГУЛАТИВА ВО УСЛУГИТЕ ЗА ФИНАНСИСКИ УСЛУГИ

Опфат

1. Овие дисциплини ги применуваат земјите-членки на мерки кои се однесуваат на барања и процедури за лиценцирање, барања и процедури за квалификација и процедури кои влијаат на трговијата со финансиски услуги, како што е дефинирано во Анексот на ГАТС за финансиски услуги.

2. Овие дисциплини не се применуваат во било кои термини, ограничувања, услови или квалификации наведени во Листата на земјите-членки, во согласност со членовите XVI или XVII на Спогодбата.

3. За целите на овие дисциплини, „овластување“ значи дозвола за давање на услуга, која произлегува од процедура до која подносителот на барање мора да се придржува за да покаже усогласеност со барањата за лиценцирање или барањата за квалификација.

Временски рамки за апликација

4. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи, колку што е тоа возможно, да дозволат поднесување на барање во секое време во текот на годината.¹⁷ Ако постои одреден временски период за аплицирање, членката ќе обезбеди надлежните органи да дозволат разумен период за поднесување на барање.

Електронски апликации и прифаќање на копии

5. Ако земја-членка бара овластување за давање на услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи:

(а) да ги земаат предвид нивните конкурентски приоритети и ограничувања на ресурсите, настојувајќи да прифаќаат апликации во електронска форма; и

(б) да прифаќаат копии од документи кои се заверени во согласност со домашните закони и прописи на земјата-членка, наместо оригинални документи, освен ако надлежните органи бараат оригинални документи за да го заштитат интегритетот на процесот на овластување.

Обработка на апликации

6. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, таа ќе обезбеди нејзините надлежни органи:

¹⁷ Од надлежните органи не се бара да започнат со разгледување на апликациите надвор од нивното работно време и работни денови.

(а) да обезбедат индикативна временска рамка, колку што е тоа возможно, за обработка на апликацијата;

(б) на барање на подносителот на барање, да обезбедат информации за статусот на апликацијата без непотребно одлагање;

(в) да утврдат комплетност на апликацијата, колку што е тоа возможно, за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка без непотребно одлагање;

(г) ако сметаат дека апликацијата е комплетна за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка¹⁸, во разумен временски период по поднесување на апликацијата ќе овозможат дека:

(i) обработката на апликацијата е завршена; и

(ii) подносителот на барањето е информиран за одлуката во врска со апликацијата¹⁹, ако е можно во писмена форма²⁰;

(д) ако сметаат дека апликацијата е нецелосна за обработка според домашните закони и прописи на земјата-членка, во разумен временски период, колку што е возможно:

(i) ќе го информираат подносителот на барањето дека апликацијата е некомплетна;

(ii) на барање на подносителот на барањето, ќе утврдат дополнителни информации кои се потребни за комплетирање на апликацијата или на друг начин ќе известат зошто апликацијата се смета за нецелосна; и

(iii) да му дадат на подносителот на барањето можност²¹ да ги даде дополнителните информации што се потребни за комплетирање на апликацијата;

Сепак, ако ништо од горенаведеното не е возможно, а апликацијата е одбиена поради некомплетност, за тоа со сигурност ќе се информираа подносителот на барањето во разумен временски период и

¹⁸ Надлежните органи може да бараат сите информации да се достават во одредена форма за да се сметаат за „комплетни за обработка“.

¹⁹ Надлежните органи може да го исполнат ова барање со претходно писмено информирање на барателот, вклучително и преку објавување, со тоа што недостаток на одговор по одреден временски период од датумот на поднесувањето на барање укажува на прифаќање на барањето или отфрлање на барањето.

²⁰ Во писмена форма“ може да вклучи и во електронска форма.

²¹ Таквата можност не бара од надлежен орган да обезбеди продолжување на роковите.

(f) ако барањето е одбиено, колку што е возможно, по сопствена иницијатива или по барање на подносителот да се информира подносителот за причините за одбивањето и, ако е применливо, за процедурите за повторно поднесување на апликација; подносителот на барање не треба да биде спречен да поднесе друга апликација²² само врз основа на претходно одбиена апликација.

7. Надлежните органи на земја-членка ќе обезбедат дека еднаш стекнато овластување ќе постане ефективно без непотребно одлагање, по исполнување на важечките термини и услови.²³

Надоместоци

8. Секоја земја-членка ќе обезбеди дека нејзините надлежни органи, за надоместоците за овластувања²⁴ кои ги наплаќаат, им овозможуваат на подносителите на барања листи на надоместоци или информации за тоа како се утврдуваат износите на надоместоците.

Оценка на квалификации

9. Ако земјата-членката бара проверка за овластување за давање на услуга, таа земја-членка ќе обезбеди нејзините надлежни органи во почести разумни интервали да закажуваат проверки и ќе обезбедат на подносителите на барање во разумен временски период да се овозможи да побараат проверка. Имајќи ги предвид трошоците, административниот товар и интегритетот на вклучените процедури, земјите-членки се охрабруваат да прифатат барања за проверка во електронска форма и да се има во предвид, колку што е возможно, употребата на електронски средства и во други аспекти на процесите за проверка.

Независност

10. Ако некоја земја-членка усвои или одржува мерки во врска со овластувањата за давање услуги, земјата-членка ќе обезбеди нејзините надлежни органи да ги донесат и да ги администрираат нивните одлуки на начин независен од кој било давател на услуга за која е потребно овластување.²⁵

Објавување и достапност на информации

²² Надлежните органи може да бараат да се ревидира содржината на таквата апликација

²³ Надлежните органи не се одговорни за доцнење поради причини надвор од нивната надлежност

²⁴ Надоместоците за овластување не ги вклучуваат надоместоците за користење на природни ресурси, плаќања за аукции, тендери или други недискриминаторски средства за доделување концесии, или задолжителни придонеси за обезбедување на универзална услуга.

²⁵ За поголема сигурност, оваа одредба не наложува одредена административна структура; се однесува на процесот на одлучување и администрирање на одлуките.

11. Ако земја-членка бара овластување за давање услуга, во согласност со член III од Спогодбата и ставовите 6 и 8 од овој дел, земјата-членка веднаш ќе ги објави,²⁶ или на друг начин во писмена форма ќе ги направи јавно достапни информациите потребни за давателите на услуги или лица кои бараат да обезбедат услуга, усогласени со барањата и процедурите за добивање, одржување, изменување и обновување на таквото овластување. Таквите информации вклучуваат, *inter alia*, онаму каде што постојат:

- (а) барања и процедури;
- (б) информации за контакт на релевантните надлежни органи;
- (в) процедури за жалба или ревизија на одлуките во врска со апликациите;
- (г) процедури за следење или спроведување на усогласеност со термините и условите за дозволи или квалификации; и
- (д) можности за вклучување на јавноста преку јавна расправа или коментари.

Можност за коментирање и информации пред стапување во сила

12. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со нејзиниот правен систем за усвојување мерки, секоја земја-членка²⁷ ќе објавува однапред:

- (а) закони и прописи од општа примена со кои се предлага да се усвојат поврзани прашања кои спаѓаат во опфатот на став 1 на овој дел; или
- (б) документи кои обезбедуваат доволно детали за можен нов закон или пропис за да им обезбеди на заинтересираните лица и другите земји-членки да проценат дали и како нивните интереси може да бидат значително засегнати.

13. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка се охрабрува да го примени ставот 12 од овој дел за процедури и административни решенија од општа примена кои ги предлага да се донесат во однос на прашањата кои спаѓаат во опфатот на став 1 на овој дел .

14. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка ќе обезбеди на заинтересирани лица и на други земји-членки разумна можност за коментирање за таквите предложени мерки или документи објавени според ставовите 12 или 13 од овој дел.

²⁶ За целите на овие дисциплини, „објавување“ значи да се вклучи во официјална публикација, како што е службен весник или на официјална веб-страница. Членовите се охрабруваат да ги консолидираат електронските публикации во еден единствен портал.

²⁷ Ставовите 12 до 15 од овој дел препознаваат дека земјите-членки имаат различни системи за консултација со заинтересирани лица и други членки за одредени мерки пред нивното усвојување и дека алтернативите утврдени во ставот 12 на овој дел одразуваат различни правни системи.

15. Колку што е тоа возможно и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, секоја земја-членка ќе ги земе предвид коментарите добиени според став 14 од овој дел.²⁸

16. При објавување на закон или пропис наведени во став 12 (а) од овој дел, или пред таквото објавување, колку што е тоа возможно, и на начин во согласност со правниот систем за усвојување мерки, земјата-членка се охрабрува да ја објасни целта и намерата за законот или прописот.

17. Секоја земја-членка, колку што е тоа возможно, ќе настојува да остави разумно време помеѓу објавувањето на текстот на законот или прописот наведен во став 12 (а) од овој дел и датумот до кој давателите на услуги мора да се усогласат со законот или прописот.

Информативни тела

18. Секоја земја-членка ќе одржува или воспоставува соодветни механизми за да одговори на прашања од даватели на услуги или лица кои бараат да обезбедат услуга во согласност со мерките наведени во став 1 од овој дел.²⁹ Земја-членка може да избере да одговори на таквите прашања преку информативните тела воспоставени според членовите III и IV од Спогодбата или преку други соодветни механизми.

Развој на мерки

19. Ако некоја земја-членка усвои или одржува мерки во врска со овластувањето за давање на услуга, земјата-членка обезбедува дека:

- (а) таквите мерки се засноваат на објективни и транспарентни критериуми;³⁰
- (б) процедурите се непристрасни и дека процедурите се соодветни за подносителите на барања да покажат дали ги исполнуваат условите, ако такви барања постојат;
- (в) процедурите сами по себе неоправдано да не го спречуваат исполнувањето на барањата; и
- (г) таквите мерки не прават разлика меѓу мажите и жените.³¹

²⁸ Оваа одредба не е во спротивност со конечната одлука на земјите-членки која усвојува или применува која било мерка за овластување за вршење на услуга.

²⁹ Се подразбира дека ограничувањата на ресурси може да бидат фактор во одредувањето дали механизам за одговарањето на прашањата е соодветно.

³⁰ Таквите критериуми може да вклучуваат, меѓу другото, компетентност и способност да се обезбеди услуга, вклучувајќи да се направи тоа на начин во согласност со регулаторните барања на членката. Надлежните органи може да ја оценат тежината која треба да се даде на секој критериум.

³¹ Различен третман кој е разумен и објективен и има за цел да постигне легитимна цел и усвојување од страна на членката на привремени посебни мерки насочени кон забрзување на де факто еднаквоста меѓу мажите и жените, нема да се сметаат за дискриминација за целите на оваа одредба

Член 3

Министерството за надворешни работи и надворешна трговија се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Листата од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.